

УДК 271.2-1:929 Биговић Р.
DOI:10.5937/sabornost7-5050
Биографски прилог

Свилен Тутеков*

Великотърновски университет “Св. св. Кирил и Методий”,
Православен богословски факултет, Велико Търново

За отец Радован *in memoriam*

Позволявам си да напиша тези редове, защото вестта за кончината на о. Радован Бигович не може и не бива да остане просто “новина”. За новините е характерно да отминават, докато в опита на Църквата ние се научаваме да *помним* завинаги и то да помним *лично* този, когото сме изгубили. Аз оставам един от хилядите, които ще запазят вечния спомен за о. Радован като за човек, който наистина имаше харизмата да бъде литург, пастир и богослов, да бъде истински човек и приятел в Христа. Затова и думите в негов спомен трябва да бъдат изричани само по евангелски — като лично и живо свидетелство. А самият той беше *живо свидетелство* в нашия свят — свидетелство, за което не може да се мълчи.

Винаги съм казал за о. Радован, че той има *визия* за ролята и мисията на Църквата в съвременния свят. Нещо повече, с цялото си служение той беше своеобразно въплъщение на тази своя визия. Отец Радован не се страхуваше, а напротив, изправяше се лице в лице с предизвикателствата на съвременния свят, успяваше да ги осмисли и промисли в църковния опит от евхаристийното претворяване на света и човека в Литургията. Цялото му служение като литург, пастир и богослов беше един непрестанен диалог със съвременния човек и общество — диалог, в който той успяваше да съчетае интуицията си за човешките екзистенциални проблеми с евангелската мъдрост, да спои ерудицията си на богослов и философ с ума на отците. Продължавам да си мисля, че доколкото днес Църквата живее в пустинята на големия град, отец Радован остава един съвременен “градски” отец, притежаващ дара да различава духовете на нашето време и да дава трезви решения в нашата социална, културна и екзистенциална ситуация.

Винаги съм разбирал богословието на о. Радован като плод от неуморното му усилие да води диалог със съвременния свят и да се доближи

* toutekov@abv.bg

до екзистенциалните проблеми на човека от нашата постмодерна епоха. С рядко срещана трезвост и реализъм той не спираше да се тревожи от факта, че в наше време християнството се е превърнало в *естествена религиозност*, че днес тази религиозност подменя живия литургичен опит на Църквата и ние по-скоро изповядваме едно християнство без Христос и едно Православие без Църква. Той не преставаше да показва вярата и опита на Църквата като извор на *смисъл на човешкото съществуване* отвъд всички *морално-пропагандни пароли*, с които някак си вече привикнахме. И отец Радован беше уверен, че Църквата може да доближи евангелската истина до човека на нашето постмодерно общество и култура и тя наистина да бъде *сол на земята и светлина на света*, само ако “освободи” тази истина от “идолите” на съвременната ни цивилизация и църковност — рационализма, индивидуализма, морализма, национализма, идеологията, само ако изтълкува вярата в *жизнени и екзистенциални категории*. Такова богословие той мъдро преподаваше на студентите си в Богословския факултет и култивираше в тях вкус към онова вечно *ново* в богословското предание на Църквата, което може да бъде живо екзистенциално свидетелство *тук и сега*. Самият той имаше дара да разбира и обяснява дълбокия екзистенциален смисъл на вярата като *лично доверие и диалогична среща* с Христос, да говори за подвига като за *самоограничаване* и за живота в Църквата — като за осъществяване смисъла на съществуването. С неповторимата си чувствителност към проблемите на нашето време о. Радован умееше да говори за покаянието, прощането и помирението като начин на *приемане на другия*, което всъщност е тайната на любовта. На него обаче не му беше трудно да говори по този начин, защото той живееше по този начин и имаше харизмата да среща хората един с друг, да прощава и помирява, да приема другия с разбиране, с грижа и любов. И с този си пример о. Радован ни учеше на това и тихо свидетелстваше богословието си на практика, ежедневно.

Отец Радован обичаше да казва, че най-големият подвиг е това да *изграждаме Църквата като литургична общност*. С цялото си служение като литург и пастир той достойно извършваше този подвиг, неуморно съграждаше енорията на малкия храм “Св. архангел Гавриил” в Земун като жива литургична общност, в която всеки да бъде приет гостоприемно, с грижа и любов. Отец Радован беше истинският иконом и домакин на тази общност и често съм си мислил, че той е олицетворение на оня *гостоприемен етос* на древните християни, за който говори св. Климент Римски. И това негово гостолубие се простираше навсякъде — от евхаристийното му гостоприемство по време на Литургия, до грижата за последния “случаен” посетител в енорията. С цялото си служение като литург и пастир той проявяваше уникалната си харизма да *събира, да се грижи, да изгражда, да обича...* Той наистина имаше дара да създава лични отношения между десетки и стотици хора и да ги “вгражда” по

мъдър начин в тялото на Църквата, да ги претворява в литургични хора, да ги формира като църковни личности. Той имаше дара да сваля маските на анонимността и да учи хората да намират пътища един към друг, да се *приемат* едни други такива каквито са, като *личности*, за да могат да живеят *заедно*, по християнски, с благодарение. Той обичаше да казва, че в енорията няма нужда от специални организирани дейности, а просто учеше хората да живеят заедно, учеше ги да споделят болките и радости-те си в любов и взаимност. И във всички тези нови и нови отношения и приятелства винаги се чувстваше неговото деликатно лично присъствие и топлината на пастирската му всеобхватна любов.

Отец Радован си остана докрай голям приятел на България и на нашата Православна църква. Той преживяваше болезнено всички прегради и разделения и винаги търсеше начини да преодолява затварянето и отчуждението в Църквата, причинено от *болестта на национализма и автокефализма*. Той с лекота създаваше нови църковни приятелства и всяко негово посещение в България оставяше незаличима следа в умовете и сърцата на мнозина. Дори когато говорехме за преводите на книгите му на български, той скромно и тихо се радваше, че те могат да бъдат начини и пътища за нови църковни срещи и приятелства. Може би това беше неговият подвиг — да бъде *съборна* личност, да бъде апостол на едно живо църковно и богословско свидетелство за диалог и общение.

За всичко това мога по евангелски да кажа: *онзи, който видя, той за-свидетелства*. И съм сигурен, че има мнозина, които могат да кажат, че *свидетелството ми е истинно*, защото това е свидетелство за един човек, свещеник и богослов, който имаше дара да учи хората около себе си как да живеят в общение и любов, как да намират смисъла и радостта от живота. Лично аз и семейството ми помним отпразнените от него рождественски и пасхални поздравявания, в които той винаги казваше: *да имаме радостно усещане за живота*. Затова и наред с неизказаната благодарност към него, ние имаме Христовата надежда, че тази *радост* ще остане по-силна от скръбта и ще направи спомена за отец Радован вечен.

Датум прие́ма чланка: 15. 4. 2013.

Датум прихватања чланка за објављивање: 31. 5. 2013.

